

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО - ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 3 (47)

Вінниця, 2024

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Ідентифікатор медіа – R30-01367
Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- Дисемінація передового педагогічного досвіду
- Challenges in Education
- Відомі імена року
- Проби пера
- Конкурси
- Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 5 від 17 грудня 2024 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкарь С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

*Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції*

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 3(47) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2024. 177с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2024

ЗМІСТ

РОМАНУХА ЮЛІЯ, КОНІЧЕК ТЕТЯНА, ДУДКЕВИЧ НАТАЛІЯ, Коцюбинський та українська ідентичність: до 160 річниці від дня народження М. М. Коцюбинського. Усний журнал на допомогу вчителю-словеснику	5
ЛИСИЙ АНАТОЛІЙ, Невідома трагедія	10

ІНТЕНСИФІКАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ: **АКТУАЛЬНІСТЬ, ПРОБЛЕМИ, ПОШУКИ**

БОРБИЧ НАТАЛІЯ, КОВАЛЬЧУК ІРИНА, Здоров'язбереження через усвідомленість: інтеграція майндфулнес-практик, соціально-емоційного навчання та аутогенного тренування	14
ДРОВОЗІЮК ЛІДІЯ, Активізація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів педагогічної освіти як чинник інтенсифікації навчання	19
ІВАНОВА НАТАЛІЯ, Інновації в дошкільній освіті: інтенсифікація чи гуманізація?	21
ФАЛОВСЬКА ІРИНА, Психологічні засади управлінської культури менеджера освітнього закладу	23
ПЕТРЕНЮК ЗОЯ, КОВТУНЕЦЬ ОКСАНА, У партнерстві до результату : аспекти ефективної взаємодії педагогічного коледжу та ліцею	26
КОЗІГОРА МАРІЯ, МАРЧУК СЕРГІЙ, Підготовка майбутніх учителів до впровадження діяльнісного підходу в початковій школі.	32
МИСЛІЦЬКА НАТАЛІЯ, БУРКО ОЛЕКСАНДРА, Сучасні підходи до вивчення небесних тіл у початковій школі	34
НАДКЕРНИЧНА ЛЮБОВ, СВЕРЛОВИЧ ВАЛЕНТИНА, Інтерактивні технології у практичній складовій підготовки майбутнього вчителя	37
НЕЧИПОРЕНКО ТАЇСІЯ, Інтерактивні дитячі свята в сучасній українській школі	41
ОСИП МАРІЯ, ОСИП ЮРІЙ, Використання теоретичних знань з біології та хімії під час педагогічної практики студентів у початковій школі	47
ПУШКАР НАДІЯ, ЧЕМЕРИС ІРИНА, Формування соціальної компетентності у студентів педагогічного коледжу	49
ЛУЦИНКЕВИЧ ЛЮДМИЛА, Педагогічна практика з науково-педагогічних досліджень як шлях інтенсифікації професійної підготовки майбутніх учителів	52
ДУРМАНЕНКО ЄВГЕНІЯ, Технології інтерактивного навчання у професійній підготовці майбутніх вихователів	57
ФАЛОВСЬКА ІРИНА, ПІДДУБНА АННА, Проблеми інклюзивної освіти в Україні	
ФІГОЛЬ НАТАЛІЯ, Рекомендації педагогам щодо збереження власного ментального здоров'я	61
ШАФРАНОВА ТЕТЯНА, Подолання освітніх втрат через соціально-емоційне та етичне навчання	63

ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ: РОЗРОБЛЕННЯ, ВПРОВАДЖЕННЯ **НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ**

ПОХИЛЮК ОЛЕНА, САМОДРАЛ КРІСТІНА, Традиція видання ілюстрованих романів у східній літературі.	69
КІСЕЛЬОВ ДМИТРО, Бертольт Брехт. Початковий етап творчої діяльності.	73
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, КУЗЄВА СОФІЯ, Теми взаємодії, втрати та самоідентифікації в підлітковому романі Джона Майкла Гріна «Провина зірок».	76
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, ГУМЕНЮК ДАРИНА, Елементи автобіографізму в романі Еріха Марії Ремарка «На західному фронті без змін».	80

ШУЛИЧЕНКО ОЛЕКСІЙ, ПОЗДНЯКОВ МИКОЛА , Сучасне прочитання класики в умовах альтернативних світоглядних концепцій сьогодення.	85
ОБОДЯНСЬКА НІНА , Особливості перекладу біблеїзмів англійської мови на українську	88

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ

АГЕЙКІНА-СТАРЧЕНКО ТЕТЯНА, ЗАЙЦЕВА АНАСТАСІЯ , Етапи організації процесу сприймання музики як структурного елементу уроку музичного мистецтва	93
БАРАНОВСЬКА ТЕТЯНА, РАТУШНЯК ВАЛЕНТИНА , Розвиток критичного мислення дошкільників як запорука розвитку компетентної особистості.	95
БОЙЦУН НАТАЛІЯ , Комунікативні навички- ключовий елемент розвитку дошкільника.	97
ФЕДЧИШИНА ТЕТЯНА , Модернізація управлінського простору завідувача відділенням шляхом удосконалення механізмів формування і забезпечення ефективного освітнього процесу.....	99
КЛИМЕНКО ОЛЬГА , Формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку шляхом використання спеціальних дидактичних засобів.	102
ЯВОРСЬКА ЮЛІЯ, РОМАНЕНКО ВАЛЕНТИНА , Вплив використання мобільних додатків на залучення активності в освітній процес.	106
ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, ЦІСАР ІРИНА , Застосування інноваційних технологій для формування комунікативних компетентностей здобувачів вищої освіти.	113
ГОНЧАРУК ВІКТОРІЯ , Сутнісна характеристика естетичного виховання студентської молоді.	116
ГОРБАТА ЛЮДМИЛА , Фізична культура в житті студента.....	119
ЗАВАЛЬНЮК ЯНА , Засоби активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів у процесі вивчення німецької мови.	122
КАСІЯНЕНКО ОЛЬГА , Комунікативні вимоги до сучасного фахівця	127
МАРЦЕНЮК ВІКТОР , Особливості виховної роботи у студентських гуртожитках під час воєнного стану.....	134
МЕЛЬНИК АЛІНА, МАЗУР АЛЬБІНА , Пізнавальна активність здобувачів освіти як потреба у інтелектуальному та творчому саморозвитку.	139
ПАВЛЮК ЛАРИСА , Управлінська організаційно психологічна гра «Уроки лідерства»	143
ПРИСЯЖНЮК ДМИТРО , Оздоровчий ефект фізичних вправ.....	148
МАЛЬЧЕНКО МАРІЯ , Соціальні програми з вивчення особливостей організації соціальної роботи із жінками похилого віку з числа ВПО.....	152
ГАВРИЛЮК ОКСАНА, СІКОРСЬКА ІВАННА , Особливості творчої самореалізації особистості у підлітковому віці.	157
ДИМІНСЬКА ВАЛЕНТИНА, ПЕКУРАРУ ЛЮДМИЛА , У світі музичних інструментів.....	163

ЕКОНОМІЧНІ ПОГЛЯДИ

БУГА ОКСАНА , Інвестиційна політика та інвестиційний розвиток регіону Вінниччини: сутність та характеристика.	168
КОРНЮК СНІЖАНА , Чинники, які впливають на збільшення прибутку підприємств України в сучасних умовах.....	172

представлено облаштуванням міні-моделі розвивального простору, який максимально наближений до умов закладу дошкільної освіти. Педагогіка Фрідріха Фрєобеля, STREAM-освіта, LEGO-технологія, новаторські підходи до роботи з книжкою, халабудотерапія та інші педагогічні технології допомагають майбутнім вихователям дошкільля створювати наближені умови до реального освітнього процесу, відпрацьовувати новітні практики.

Студенти полюбують свою Лабораторію під час проведення лекційних і практичних занять, адже там панує особлива атмосфера – творча, жива, щира і неординарна. Із задоволенням відвідують її і стейкхолдери: роботодавці (директорки ЗДО, вихователі-методисти) і наставники-вихователі, логопеди, тьютори, представники інклюзивно-реабілітаційних центрів, громадських і молодіжних організацій (ОМЕР, Молодь змінить Україну та ін.), гості зарубіжжя (Польське Фрєбелівське товариство) та провідні науковці України (академік Алла Богущ, професор Катерина Крутій, професор Олександр

Семенов та ін.). Освітній ретрит «Історія бренду та успіху Mr.Leader», який організований Українським інститутом Дитини і проведений 30 жовтня 2024 року на базі Лабораторії, розширив географію одностудентів викладачів та студентів. Захід зібрав кращих педагогів України, які поділилися практичними інноваціями у дошкільній світі.

Висновки і перспективи дослідження. Відповідь на питання, як інновації в дошкільній освіті впливають на якість надання освітніх послуг – однозначно позитивне. Проте, успіх надання цих послуг залежить від багатьох чинників: рівня професіоналізму науково-педагогічних кадрів, їх відкритості до нового, ефективного у підготовці студентів дошкільної сфери; можливостей студентів практично реалізувати інновації в умовах закладу дошкільної освіти; гуманних і довірливих відносин між викладачами та студентами тощо. Важливо, щоб інтенсифікація введення інновацій та гуманізація освітнього середовища гармонійно поєднувались в умовах підготовки фахівця дошкільної галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Казаєва О. А. Використання в освітньому процесі ЗВО партисипативних методів розвитку професійної позиції майбутніх педагогів. *Професійна освіта*. 2014. № 9, С. 22–26.
2. Фаст О. Л. Партисипативний супровід формування педагогічної самоефективності майбутніх учителів початкових класів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. №68, т. 2, С. 202-207.
3. Нова українська школа. Порадник для вчителя. Режим доступу: https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/09/razdel_1_Oglyad.pdf

*Стаття надійшла до редакції
25 листопада 2024 р*

ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ МЕНЕДЖЕРА ОСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ

УДК 37.091.12:005.336

ФАЛОВСЬКА ІРИНА,

*кандидат економічних наук, доцент
КЗВО «Луцький педагогічний коледж»*

Abstract. *The article considers the importance of psychological skills in the formation of management culture and the development of recommendations regarding the psychological readiness of educational managers for their activities.*

Key words: *psychological skills, educational manager competencies, management culture of a managing manager, labor management, people management, organization management.*

Постановка проблеми. Розбудова сучасної української освітньої галузі на демократичних управлінських засадах спонукає до реформування системи управління закладами освіти всіх рівнів та підготовки їх менеджерів. Становлення нової освітньої системи проходить в умовах інтеграційних процесів, вдосконалення та відновлення пріоритетів суспільства, зміни світоглядних орієнтацій, розширення громадянської і національної свідомості.

Важлива роль у розвитку сучасної української освіти належить керівнику, менеджеру освітнього закладу. Високі вимоги до діяльності менеджера освітнього закладу об'єктивно відображають сутність його діяльності як інтегральної і соціально значущої у суспільстві. Сучасний керівник має виступати свідомим суб'єктом педагогічного процесу і активним діячем соціального та наукового прогресу. Саме тому особливої значущості набуває

проблема управлінської культури керівника та психологічних навичок стійкості менеджера освітньої галузі при управлінні працею, управлінні людьми, управлінні організацією.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розгляд наукових праць у яких розглядаються питання психології управлінської культури керівників, показує, що управлінська діяльність торкається багатьох наукових сторін. Відповідно, таких як психологічне забезпечення управлінської діяльності, особистісний потенціал керівника, психологізація процесу підготовки майбутніх фахівців до специфіки

управлінської діяльності, гуманізація професійної підготовки управлінських кадрів (А. М. Бандурка, Л. М. Карамушка, С. Г. Москвичев, В. В. Рибалка, О.Г. Романовський, В.І. Свистун та ін.

Мета: проаналізувати поняття «управлінська культура керівника навчальних закладів» та визначити психологію її формування в сучасному закладі освіти.

Виклад основного матеріалу. Зараз в Україні та світі значну роль відіграє культура особистості, так як через невисокий рівень культури в усіх її аспектах, відбувається «застій та деградація» в усіх сферах діяльності. Будь-які досягнення керівника навчального закладу впливають на розріст його культури і навпаки, відсутність загальної культури позначається на ступені його професійної діяльності, у тому числі й управлінської.

Управлінська культура керівника закладу освіти – це набір інтегральних характеристик управлінських рис керівника, що складається із ціннісних психологічних засад управлінської діяльності, гуманістично зорієнтованих моделей поведінки, відповідного стилю управління, інноваційних управлінських технологій.

Психологічна культура менеджера включає в себе знання психологічних закономірностей розвитку та прояв психіки особистості, психологічних аспектів спілкування та взаємодії в різних соціальних групах, знання психології управління, а також уміння використовувати набуті знання. Значне

місце у підготовці менеджерів в Україні належить вищим навчальним закладам.

Ефективність формування професійної компетентності менеджера у навчальному закладі в значній мірі залежить від наявності у плані підготовки психологічних дисциплін; відповідного, сучасним вимогам розвитку бізнесу та менеджменту, змісту навчальних програм дисциплін, професійних знань та навичок викладачів кафедри у своїй діяльності. Розвиток психологічної компетентності на основі вивчення психологічних дисциплін обмежується вивченням дисципліни "Психологія". Зміст таких дотичних до психології дисциплін як "менеджмент", "психологія менеджменту організацій", "управління персоналом", "освітній менеджмент", "організація праці менеджера" часто носить структурно-технократичний характер. В значній мірі це обумовлено тим, що при визначення поняття "менеджмент" практично ігнорується така його сутнісна та змістовна сторона визначення: "менеджмент - це управління людьми"[2].

Управління, як функція менеджменту і характерний вид діяльності, звичайно має власну культуру, яка є складовою загальнолюдської культури і практичною формою здійснювання загальнолюдських культурних здобутків в управлінській сфері. Щодо сутності управлінська культура представляє систему здобутків в організації і реалізації управління, організації праці підлеглих, застосовуванні методів, засобів і

принципів управління, а також вимог, які входять до систем управління і працівників, які зумовлені нормами права, а також принципами та традиціями загальної та професійної моралі [1].

Висновки і перспективи дослідження. Теоретичне дослідження питання формування управлінської культури керівника навчального закладу за останнє десятиліття виявило тенденції, помітного росту інтересу учених, педагогів-практиків у дослідженні цього запиту, що говорить про її вагомість і соціальну значущість. Відповідно сприяти формуванню управлінської компетентності в системі підвищення кваліфікації можливо, якщо керівники будуть мотивовані на безперервний процес підвищення особистої кваліфікації. Відповідно, управлінська культура і компетентність керівників, з одного боку, міцно пов'язано із загальною культурою особистості, загальнолюдською та професійною культурою, а система цінностей управлінської діяльності – з системою цінностей суспільства, конкретної професійної спільноти й особистісними цінностями керівників, а з іншого – представляють інтегроване професійно-важливе утворення, яке характеризує особливості системи їх управлінських знань, навичок, умінь, здатностей й актуалізується в професійній свідомості, стилі управлінської діяльності, управлінській етиці та поведінці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Прищак М. Д. Психологія управління в організації: навч. посібник / М. Д. Прищак, О. Й. Лесько. [2-е вид., доп., перер.]. Вінниця : ВНТУ, 2016. С. 72 - 81.
2. Психологія освітнього менеджменту: навч.-метод. посібник / укл. Лариса Мафтин. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2021. 296 с.

*Стаття надійшла до редакції
01 грудня 2024 р*